

ODŮVODNĚNÍ
ke služebnímu předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu
č. 2/2021 ze dne 2. 6. 2021
o bližších pravidlech výkonu státní služby z jiného místa

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu

Institut výkonu státní služby z jiného místa upravuje zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“), v § 117. Problematika je dále rozvedena nařízením vlády č. 144/2015 Sb., o výkonu státní služby z jiného místa a pravidlech pro vytvoření předpokladů sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby (dále jen „nařízení vlády“). Podrobnější úpravu institutu výkonu státní služby z jiného místa jako jednoho z nástrojů pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby pak obsahuje služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 3/2019, k vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem státní služby.

Službu může státní zaměstnanec vykonávat z jiného místa než je místo, v němž ji vykonává pravidelně, pouze na základě dohody mezi ním a služebním orgánem, ve které si sjednají podmínky tohoto výkonu služby. Dohoda o výkonu služby z jiného místa má charakter veřejnoprávní smlouvy subordinačního typu a vztahuje se na ni obecná úprava veřejnoprávních smluv zakotvená v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád. Podrobněji se zákon o státní službě ani nařízení vlády dohodě o výkonu služby z jiného místa nevěnují.

Institut výkonu státní služby z jiného místa pojímá zákon o státní službě především, ale nikoli výhradně, jako prostředek sladění rodinného a osobního života s výkonem státní služby, což vyplývá ze systematického zařazení jeho úpravy v zákoně o státní službě. Zákon však nevymezuje situace, ve kterých může být dohoda o výkonu státní služby z jiného místa uzavřena, pouze omezuje výkon služby z jiného místa v tom smyslu, že nesmí bránit řádnému plnění úkolů služebního úřadu.

2. Odůvodnění hlavních principů úpravy a její nezbytnosti

Období pandemie onemocnění COVID-19 přineslo bezprecedentní plošné využívání výkonu státní služby z jiného místa, čímž se tento institut dostal do centra pozornosti. Na jedné straně zkušenosti ukázaly funkčnost a možnost širšího využití výkonu služby z jiného místa oproti době před pandemií, na druhé straně se zvýraznily některé jeho problematické aspekty, kterým je třeba věnovat pozornost, a to i za účelem udržení konkurenceschopnosti státní služby na trhu práce s ohledem na obecný trend širšího využívání práce z domova.

Služební předpis upravuje institut výkonu státní služby z jiného místa, přičemž jeho ambicí je postihnout problematiku tak, aby uzavírání dohod o výkonu státní služby z jiného místa co nejvíce jeho stranám usnadnil.

Úprava přináší především flexibilnější uzavírání dohod o výkonu státní služby z jiného místa, když výslovně stanoví, že dohody mohou být uzavírány i prostřednictvím adresy elektronické pošty zřízené služebním úřadem, nebo deklaruje možnost služebního orgánu přenést pravomoc uzavírat dohody služebním předpisem na představené. Služební předpis dále upravuje možnost rozvržení služební doby na základě dohody mezi služebním orgánem a státním zaměstnancem tak, aby odpovídala jak specifikům vykonávaných činností a požadavku řádného výkonu služby, tak potřebám státního zaměstnance. Služební předpis rovněž zdůrazňuje zásadu nedotknutelnosti soukromí státního zaměstnance a zásadu ochrany před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života státního zaměstnance. Na druhé straně poukazuje na povinnost státního zaměstnance dodržovat právní a vnitřní předpisy týkající se ochrany bezpečnosti a zdraví při výkonu služby, ochrany osobních údajů a kybernetické bezpečnosti vzhledem ke zvýšeným rizikům v těchto oblastech při výkonu služby z jiného místa.

Vzor dohody o výkonu služby z jiného místa bude zveřejněn na internetových stránkách sekce pro státní službu, aniž by tvořil přílohu k vydávanému služebnímu předpisu, a to z důvodu možnosti jeho pružnějších úprav v případě potřeby vyvstalé z praxe služebních úřadů.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první

K čl. 1

K odst. 1

Článek 1 odstavec 1 vymezuje předmět úpravy služebního předpisu jako stanovení bližších pravidel pro výkon státní služby z jiného místa.

K odst. 2

V článku 1 odstavci 2 je definován pojem „jiné místo výkonu státní služby“. Vždy se bude jednat o místo odlišné od umístění služebního místa (nejčastěji v sídle služebního úřadu nebo organizačního útvaru). Zpravidla bude jiným místem výkonu služby bydliště státního zaměstnance, ale může jím být i jiné vhodné místo, bude-li splňovat podmínky bezpečného a zdraví neohrožujícího výkonu služby.

K čl. 2

K odst. 1

Článek 2 odstavec 1 upravuje možnost služebního orgánu a státního zaměstnance uzavřít dohodu o výkonu státní služby z jiného místa, ve které si sjednají podmínky výkonu služby z jiného místa. Dohoda má povahu veřejnoprávní smlouvy a vztahuje se na ni obecná úprava veřejnoprávních smluv zakotvená v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád.

Návrh na uzavření dohody může podat jak státní zaměstnanec, tak služební orgán.

K odst. 2

V článku 2 odstavci 2 se stanoví, za jakých podmínek může služební orgán a státní zaměstnanec uzavřít dohodu o výkonu služby z jiného místa. Pouze tehdy, jsou-li splněny níže uvedené podmínky, mohou strany dohodu uzavřít.

Sjednání dohody o výkonu státní služby z jiného místa je výslovně vyloučeno v souladu s § 2 nařízení vlády u správních činností spočívajících z převážné části v osobním kontaktu s osobami, který nelze nahradit jiným způsobem komunikace, nebo u správních činností, pro jejichž výkon je nezbytné užití věcí nebo informací, u kterých právní předpis nebo jejich povaha vylučuje nakládání mimo sídlo služebního úřadu nebo jeho organizačního útvaru.

Podpisem dohody o výkonu služby z jiného místa státní zaměstnanec stvrzuje, že pracoviště v jiném místě výkonu služby splňuje podmínky bezpečného a zdraví neohrožujícího výkonu služby. Pakliže tyto podmínky pracoviště v jiném místě výkonu služby nespĺňuje, neměl by státní zaměstnanec dohodu vůbec uzavřít.

Jak vyplývá z § 1 písm. b) nařízení vlády, vybavení potřebné k výkonu služby z jiného místa poskytuje služební úřad, případně státní zaměstnanec využívá vlastní vybavení.

K odst. 3

Článek 2 odstavec 3 deklaruje, že návrh na uzavření dohody nemusí být druhou stranou akceptován, jinými slovy, na uzavření dohody nemá žádná strana nárok a žádná strana nemůže její uzavření vynutit. Úprava výslovně deklaruje zásadu rovného přístupu ve skutkově shodných nebo podobných případech. Služební orgán musí dbát o zajištění rovnosti mezi jednotlivými státními zaměstnanci a svou rozhodovací činností naplňovat u státních zaměstnanců zásadu legitimního očekávání. V případě, že bude v rozhodovací činnosti služebního orgánu docházet k rozdílům, je nezbytné, aby byly tyto rozdíly vždy řádně odůvodněny. Dále se stanoví, že služební orgán přihlíží k důvodům státního zaměstnance pro sladění rodinného a osobního života s výkonem služby. Ve smyslu § 116 odst. 1 zákona o státní službě vytváří služební úřad podmínky pro sladění, a to jednak rodinného života státního zaměstnance s výkonem služby, ale také osobního života státního zaměstnance s výkonem služby.

K odst. 4

Článek 2 odstavec 4 výslovně deklaruje zásadu rovnoprávnosti výkonu služby z jiného místa s výkonem služby z místa, v němž státní zaměstnanec pravidelně vykonává službu. Státní zaměstnanec, který vykonává službu z jiného místa, nesmí být v souvislosti s výkonem služby z jiného místa zvýhodněn nebo znevýhodněn oproti státnímu zaměstnanci, který vykonává službu z místa pravidelného výkonu služby. To platí např. o množství a náročnosti ukládaných služebních úkolů, o odměňování, o podmínkách výkonu služby nebo o právech a povinnostech státních zaměstnanců.

Výše uvedené platí rovněž o zajištění stravování. Jiné místo výkonu služby lze považovat za místně oddělené pracoviště ve smyslu § 7 odst. 3 vyhlášky č. 430/2001 Sb., o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a státních příspěvkových organizacích. Každé místně oddělené pracoviště postupuje při zajišťování závodního stravování samostatně, přičemž lze sotva předpokládat, že by se státní zaměstnanec, s nímž byla sjednána dohoda, stravoval v závodní jídelně. Zásadně jediným možným způsobem zajištění stravování státních zaměstnanců, s nimiž byla uzavřena dohoda, se jeví zajištění stravování prostřednictvím jiné osoby, zejména pak poskytnutím stravenek. Nelze však opomíjet podmínku poskytování závodního stravování, tedy výkon služby po dobu alespoň 3 hodin v příslušném kalendářním dni v jiném místě výkonu služby. Je-li uvedená podmínka bezesbýtku splněna, má státní zaměstnanec, s nímž byla sjednána dohoda, nárok na poskytnutí stravenky za příslušný kalendářní den.

K odst. 5

Úprava článku 2 odstavce 5 výslovně deklaruje oprávnění služebního orgánu přenést služebním předpisem svou pravomoc uzavírat dohody o výkonu služby z jiného místa na představené vyplývající z § 14 odst. 5 a § 15 odst. 7 zákona o státní službě. Tím je dána služebnímu orgánu možnost snížit své administrativní zatížení ve prospěch flexibility a rychlosti při uzavírání dohod o výkonu služby z jiného místa.

K čl. 3

K odst. 1

Článek 3 odstavec 1 upravuje povinné náležitosti dohody o výkonu služby z jiného místa. Náležitosti uvedené v tomto odstavci musí být bezpodmínečně obsahem každé dohody. Není samozřejmě vyloučeno, aby obsahem dohody byly i další otázky týkající se podmínek výkonu služby z jiného místa.

Obecnými náležitostmi se rozumí především označení smluvních stran (označení služebního orgánu, titul, jméno, příjmení, evidenční číslo a služební zařazení státního zaměstnance), jejich podpisy a den uzavření smlouvy.

K písm. a)

Dohoda o výkonu služby z jiného místa musí obsahovat určení jiného místa výkonu služby. Jiné místo výkonu služby by mělo být určeno přesnou adresou, v případě bytu i číslem bytové jednotky.

Z čl. 2 odst. 2 a 4 odst. 2 služebního předpisu vyplývá, že pracoviště v jiném místě výkonu služby musí splňovat podmínky bezpečného a zdraví neohrožujícího výkonu služby, přičemž tyto podmínky musí splňovat po celou dobu výkonu služby státního zaměstnance z jiného místa. Zpravidla se bude jednat o pracoviště v bydlišti státního zaměstnance.

K písm. b)

Dohoda o výkonu služby z jiného místa musí obsahovat ujednání o časovém rozsahu, ve kterém státní zaměstnanec bude vykonávat službu z jiného místa.

Toto ujednání může mít zejména podobu určení pravidelného výkonu služby z jiného místa v určeném časovém rozsahu (např. každé pondělí a středu, každý pátek v sudém týdnu, každý pátek od 17 do 19 hodin, atd.) nebo podobu určení výkonu služby z jiného místa ad hoc určením počtu směn v rámci určitého období, přičemž musí být jednoznačně specifikována délka směny (např. na 2 směny v měsíci se směnou v délce 8 hodin nebo např. při kratší služební době 2 směny v týdnu se směnou v délce 4 hodin) s tím, že výkon služby z jiného místa bude státnímu zaměstnanci umožněn na základě jeho žádosti adresované služebnímu orgánu, resp. jeho představenému, přenesl-li služební orgán tuto svou pravomoc na představené, prostřednictvím adresy služební elektronické pošty, a s tím, že služební orgán, resp. představený poté státnímu zaměstnanci výkon služby z jiného místa prostřednictvím služební elektronické pošty schválí v souladu s podmínkami

vymezenými v dohodě, atd. V tomto případě se jedná o tzv. rámcovou dohodu o výkonu služby z jiného místa ve smyslu služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 3/2019 ze dne 20. srpna 2019, k vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem státní služby.

K písm. c)

Dohoda o výkonu služby z jiného místa musí obsahovat též ujednání o tom, kdo a jakým způsobem rozvrhuje směny. Dohodnou-li se smluvní strany, že směny rozvrhuje služební orgán, bude dohoda obsahovat rovněž samotný rozvrh směn, a to jak formou konkrétního začátku a konce celé směny, tak formou stanoveného začátku a konce úseku směny, kdy státní zaměstnanec musí vykonávat službu z jiného místa (základní úsek směny), přičemž zbývající úsek směny si státní zaměstnanec volí (volitelný úsek směny), nebo ujednání o způsobu určení rozvrhu směn. V případě požadavku co možná nejvyšší míry flexibility lze sjednat co možná nejkratší úsek základního úseku směny a zároveň sjednat způsob, jakým bude státní zaměstnanec, se kterým byla sjednána dohoda, informovat bezprostředně nadřízeného představeného o tom, jak si rozvrhl svou směnu. V dohodě je tak možné zohlednit jak potřeby státního zaměstnance na straně jedné, tak specifika vykonávaných činností a požadavek řádného výkonu služby na straně druhé. Dohodnutý rozvrh směn se však musí pohybovat v mezích ustanovení zákoníku práce, na která zákon o státní službě odkazuje (tj. včetně řádného dodržování přestávek na jídlo a oddech, řádného dodržování nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směny a řádného dodržování nepřetržitého odpočinku v týdnu).

Dohodnou-li se smluvní strany na tom, že směny (služební dobu) si bude státní zaměstnanec rozvrhovat sám, musí dohoda obsahovat rovněž ujednání o tom, jakým způsobem si státní zaměstnanec bude služební dobu rozvrhovat, resp. o tom, jakým způsobem bude o rozvržení směn informovat bezprostředně nadřízeného představeného.

K písm. d)

Dohodu o výkonu služby z jiného místa lze uzavřít na dobu neurčitou nebo na dobu určitou. V případě prvního uzavření dohody se doporučuje dohodu uzavřít na dobu určitou, a to zejména z důvodu, že si smluvní strany během této doby ověří, zda jim výkon služby z jiného místa vyhovuje.

K písm. e)

Dohoda o výkonu služby z jiného místa musí obsahovat ujednání o možnosti výpovědi dohody kteroukoli ze smluvních stran z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu, včetně ujednání o výpovědní lhůtě a počátku jejího běhu. Výpověď veřejnoprávní smlouvy, tedy i dohody o výkonu služby z jiného místa, se řídí § 166 odst. 2 správního řádu. Podle § 166 odst. 2 správního řádu lze veřejnoprávní smlouvu vypovědět jen písemnou formou a jen tehdy, jestliže to bylo ve veřejnoprávní smlouvě smluvními stranami dohodnuto a jestliže byla dohodnuta výpovědní lhůta.

K odst. 2

Dohoda o výkonu státní služby z jiného místa má obligatorně písemnou podobu. Může být uzavřena v listinné formě či v elektronické formě.

Bude-li dohoda uzavírána v listinné formě, musí být, v souladu s § 164 odst. 1 správního řádu, podpisy smluvních stran na téže listině.

Bude-li uzavírána v elektronické formě, musí být opatřena kvalifikovaným elektronickým podpisem služebního orgánu, resp. uznávaným elektronickým podpisem státního zaměstnance.

Výjimečně lze připustit uzavření dohody v elektronické formě prostřednictvím adresy elektronické pošty zřízené služebnímu orgánu a státnímu zaměstnanci služebním úřadem za užití prostého elektronického podpisu, a to s ohledem na skutečnost, že smluvní strany jsou ve služebněprávním vztahu, jsou si navzájem známy a dostatečně identifikovány. Lze přihlídnout i ke skutečnosti, že e-mailová schránka zřízená služebním úřadem podléhá vyšší míře zabezpečení a požívá vyšší ochrany, pokud jde o přístup, způsob a účel jejího užívání a kybernetickou bezpečnost obecně, než e-mailové schránky zřízené pro osobní potřebu. Z tohoto důvodu služební předpis výslovně stanoví, že písemná forma je zachována i při uzavření dohody prostřednictvím adresy elektronické pošty zřízené služebnímu orgánu a státnímu zaměstnanci služebním úřadem. K tomu lze doplnit, že stvrzením dohody „prostým“ elektronickým podpisem se rozumí i jen

uvedením jména a příjmení v patičce zprávy z adresy elektronické pošty zřízené služebnímu orgánu a státnímu zaměstnanci služebním úřadem, elektronické podpisy smluvních stran musí být připojeny k téže zprávě.

Tyto výjimečné případy v nedávné praxi nastaly v situacích, kdy byly dohody o výkonu služby z jiného místa uzavírány za účelem zajištění kontinuity výkonu služby za okolností, jež vyžadují přijetí mimořádných opatření sloužících k ochraně života a zdraví státních zaměstnanců (v době pandemie). Obdobně by bylo lze takový způsob uzavření dohody připustit i v situacích, kdy by jinak nastaly překážky ve službě na straně státního zaměstnance (např. karanténa, ošetřování dítěte nebo člena domácnosti nebo jiná překážka ve službě na straně státního zaměstnance, která nebrání samotnému výkonu služby, avšak brání přítomnosti státního zaměstnance v místě, v němž pravidelně vykonává službu), jakož i v situacích, kdy by jinak nastaly překážky ve službě na straně služebního úřadu.

Podle § 164 odst. 2 správního řádu jsou-li smluvní strany přítomny současně, je veřejnoprávní smlouva uzavřena okamžikem připojení podpisu poslední smluvní strany. Nejsou-li smluvní strany přítomny současně, je veřejnoprávní smlouva uzavřena okamžikem, kdy návrh veřejnoprávní smlouvy opatřený podpisy ostatních osob, jimž byl určen, dojde navrhovateli smlouvy. Z toho pro možnost uzavření dohody prostřednictvím adresy služební elektronické pošty vyplývá, že je možné návrh na uzavření dohody zaslat druhé smluvní straně na adresu služební elektronické pošty s tím, že druhá smluvní strana ze své adresy služební elektronické pošty bezprostředně potvrdí, že návrh přijímá. Bude-li dohoda o výkonu služby z jiného místa uzavírána prostřednictvím adresy elektronické pošty zřízené služebnímu orgánu a státnímu zaměstnanci služebním úřadem, bude do osobního spisu státního zaměstnance založena jak kopie zprávy s návrhem na uzavření dohody, tak kopie zprávy o přijetí návrhu (pokud nejsou obsaženy v jedné zprávě), tak kopie textu dohody opatřené ověřovací doložkou (za správnost).

Výše uvedené se vztahuje i na dohodu o změně obsahu dohody o výkonu služby z jiného místa, nikoliv však na výpověď dohody o výkonu služby z jiného místa, kde je třeba v případě její elektronické podoby trvat na jejím podepsání uznávaným elektronickým podpisem, bude-li se jednat o výpověď ze strany státního zaměstnance, resp. kvalifikovaným elektronickým podpisem, bude-li se jednat o výpověď ze strany služebního orgánu.

[Nad rámec výše uvedeného lze doplnit, že dne 2. června 2021 byl Parlamentem ČR přijat zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. Tento zákon obsahuje novelu zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, která obsahuje novou úpravu účinků podpisu (§ 8). Podle této úpravy úkon, jehož náležitostí má být podpis toho, kdo jej činí, učiněný prostřednictvím informačního systému veřejné správy se považuje za podepsaný, umožňuje-li informační systém veřejné správy prokázání totožnosti toho, kdo úkon činí, s využitím elektronické identifikace autorizací úkonu tím, kdo úkon činí, a zpětné prokázání projevu vůle toho, kdo úkon činí. Na základě uvedeného lze tedy uzavřít, že po nabytí účinnosti zákona bude možné dohody o výkonu služby z jiného místa uzavírat i prostřednictvím provozních informačních systémů služebních úřadů, tj. např. prostřednictvím systémů spisové služby.]

K odst. 3

Ujedná-li si smluvní strany, že směny (služební dobu) si bude státní zaměstnanec rozvrhovat sám, plně se uplatní § 117 odst. 2 až 4 zákona o státní službě.

K čl. 4

K odst. 1

Před započítáním výkonu služby z jiného místa musí být státní zaměstnanec prokazatelně proškolen o pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby z jiného místa. Proškolení by mělo být cílené na specifika výkonu práce z jiného místa (např. proškolení o vhodném uspořádání a nastavení pracovního místa a pracovního prostředí, o první pomoci, o hlášení a dokumentování úrazů). Proškolení musí předcházet započítání výkonu služby z jiného místa. Lze připustit, že státní zaměstnanci budou proškoleni pro případ výkonu služby z jiného místa již v rámci vstupního školení bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby po přijetí do služebního poměru a zařazení nebo jmenování na služební místo nebo následného pravidelného proškolení. Dále lze připustit, aby pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby z jiného místa byla namísto proškolení součástí, popř. přílohou dohody o výkonu služby z jiného místa.

Služební úřad může státního zaměstnance požádat, aby jej před započítáním výkonu služby z jiného místa informoval o tom, že pracoviště v jiném místě splňuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby. Tím, že státní zaměstnanec služebnímu úřadu tuto informaci poskytne, se však služební úřad nezbavuje své povinnosti zajistit bezpečnost a ochranu zdraví státních zaměstnanců při výkonu služby, odpovědnost za zajištění bezpečných a zdravích neohrožujících podmínek výkonu služby tak nepřechází na státního zaměstnance.

K odst. 2

Pravidla týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby vyplývající z § 113 zákona o státní službě ve spojení se zákoníkem práce a prováděcími právními předpisy se vztahují v plném rozsahu také na státního zaměstnance, který vykonává službu z jiného místa. Aby mohla být státní služba vykonávána z jiného místa, je nezbytné, aby pracoviště v jiném místě výkonu služby splňovalo podmínky bezpečného a zdravích neohrožujícího výkonu služby. Podpisem dohody o výkonu služby z jiného místa státní zaměstnanec stvrzuje, že pracoviště v jiném místě výkonu služby splňuje podmínky bezpečného a zdravích neohrožujícího výkonu služby. S ohledem na omezené možnosti služebnímu úřadu zajistit podmínky bezpečného výkonu služby v jiném místě, které není v jeho dispozici, je státní zaměstnanec povinen odmítnout vykonávat službu z jiného místa v případě, že pracoviště v jiném místě výkonu služby podmínky bezpečného a zdravích neohrožujícího výkonu služby přestane splňovat. Tuto skutečnost je současně státní zaměstnanec povinen bez zbytečného odkladu oznámit služebnímu orgánu prostřednictvím bezprostředně nadřízeného představeného, a to prostřednictvím komunikačních prostředků s ním dohodnutých [čl. 6 odst. 1 písm. d)]. Odmítnutím výkonu služby vzniká překážka na straně služebnímu úřadu, přičemž státnímu zaměstnanci může být uložen příkaz představeného dostavit se v přiměřené lhůtě na místo, v němž státní zaměstnanec pravidelně vykonává službu, ke splnění nedokončených služebních úkolů, popř. může dojít k výpovědi dohody.

K odst. 3

S ohledem na ústavně zaručené právo na nedotknutelnost soukromí a obydlí lze kontrolu pracoviště v jiném místě výkonu služby ze strany služebnímu úřadu provést, pouze pokud bylo jeho oprávnění provést kontrolu sjednáno v dohodě a za podmínek sjednaných v dohodě, nebo pokud dal státní zaměstnanec s provedením kontroly souhlas. V takovém případě je státní zaměstnanec povinen kontrolu strpět. Kontrolu pracoviště v jiném místě z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby lze rovněž provést prostřednictvím foto či videodokumentace pořízené státním zaměstnancem, na základě které bude moci služební úřad vyhodnotit případná rizika na takovém pracovišti a přijmout opatření k jejich odstranění. Totéž se případně týká i objasňování příčin a okolností vzniku služebního úrazu (podle povahy úrazu).

Pokud jde o postup v případě služebního úrazu, vyplývá z příslušných ustanovení zákoníku práce, podle kterých je dána povinnost (státního) zaměstnance bezodkladně oznámit svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci (představenému) svůj pracovní (služební) úraz, zaměstnavatel (služební úřad) je pak povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu a (státní) zaměstnanec je povinen při tomto objasňování spolupracovat.

K čl. 5

Ustanovení zdůrazňuje některé povinnosti bezprostředně nadřízeného představeného právě s ohledem na specifickou situaci, kdy bezprostředně nadřízený představený řídí státního zaměstnance se sjednanou dohodou o výkonu služby z jiného místa.

Bezprostředně nadřízený představený má zejména povinnost organizovat, řídit a kontrolovat výkon státní služby státního zaměstnance a poskytovat mu informace potřebné pro řádný výkon služby se zohledněním skutečnosti, že státní zaměstnanec vykonává službu z jiného místa. Zejména je povinen zohlednit zásadu nedotknutelnosti soukromí a zásadu ochrany před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

Bezprostředně nadřízený představený je povinen využívat ke komunikaci se státním zaměstnancem konajícímu službu z jiného místa dohodnuté komunikační prostředky (např. telefonní číslo, adresa elektronické pošty zřízená státnímu zaměstnanci služebním úřadem). Po dobu výkonu státní služby z jiného místa by měl být státní zaměstnanec ve služební době dosažitelný prostřednictvím dohodnutého komunikačního prostředku, aby mu mohly být přidělovány služební úkoly, případně mohlo být jejich plnění představeným koordinováno a kontrolováno [k tomu srov. čl. 6 písm. d)]. O způsobu komunikace se státním zaměstnancem

konajícím státní službu z jiného místa by pak měli být vyrozuměni i ostatní státní zaměstnanci zařazení v rámci dotčeného organizačního útvaru, aby mohli případně s takovým státním zaměstnancem rovněž odpovídajícím způsobem komunikovat.

Představený musí uzpůsobit fungování organizačního útvaru skutečnosti, že jeden nebo více jím řízených státních zaměstnanců má sjednanu dohodu o výkonu státní služby z jiného místa. Zároveň musí informovat o případných změnách ve fungování organizačního útvaru všechny dotčené státní zaměstnance. Ustanovení předpokládá, že fungování organizačního útvaru bude uzpůsobeno přiměřeně, což znamená, že v některých případech k němu vůbec nemusí dojít, a to za předpokladu, že zajištění řádného plnění služebních úkolů nebude žádné změny fungování organizačního útvaru vyžadovat.

V případě, že dojde ke změně okolností, za nichž byla dohoda o výkonu služby z jiného místa uzavřena, je bezprostředně nadřízený představený státního zaměstnance povinen o této skutečnosti bezodkladně informovat služební orgán (forma oznámení je ponechána na vůli dotčených osob).

K čl. 6

K odst. 1

Předmětné ustanovení zdůrazňuje některé povinnosti státního zaměstnance právě s ohledem na specifickou situaci, kdy státní zaměstnanec vykonává státní službu z jiného místa na základě sjednané dohody.

Státní zaměstnanec je povinen vykonávat služební úkoly tak, jako by je plnil v místě, v němž pravidelně vykonává službu, osobně, řádně a včas. Splněné úkoly předává způsobem dohodnutým s bezprostředně nadřízeným představeným. Ke komunikaci související s plněním služebních úkolů je státní zaměstnanec povinen využívat telefonní číslo, adresu elektronické pošty zřízené služebním úřadem anebo jiný způsob dohodnutý s bezprostředně nadřízeným představeným.

Státní zaměstnanec je povinen se v době, kdy je sjednán výkon služby z jiného místa, dostavit na příkaz představeného na místo, v němž pravidelně vykonává službu, ke splnění služebního úkolu. Představený by měl přitom zohlednit okolnosti výkonu služby z jiného místa státního zaměstnance, např. stanovením adekvátní lhůty, ve které se má státní zaměstnanec na místo pravidelného výkonu služby dostavit s ohledem na vzdálenost jiného místa výkonu služby.

S ohledem na zvýšená rizika při výkonu služby z jiného místa je zdůrazněna povinnost státního zaměstnance dodržovat právní a vnitřní předpisy týkající se ochrany osobních údajů a kybernetické bezpečnosti.

V souvislosti s výkonem služby z jiného místa je nutné, aby se služební úřad zabýval rovněž otázkou evidence služební doby a součinnosti státního zaměstnance při jejím vedení. Státní zaměstnanec je povinen poskytovat služebnímu orgánu prostřednictvím bezprostředně nadřízeného představeného součinnost při vedení evidence služební doby (v podobě poskytování údajů, které jsou předmětem evidence).

V případě, že dojde ke změně okolností, za nichž byla dohoda o výkonu státní služby z jiného místa uzavřena, je státní zaměstnanec povinen oznámit tuto skutečnost služebnímu orgánu prostřednictvím bezprostředně nadřízeného představeného.

K odst. 2

Předmětné ustanovení opravňuje státního zaměstnance, aby konal službu z místa pravidelného výkonu služby i v době, kdy má dle dohody konat službu z jiného místa, jestliže s tím souhlasí bezprostředně nadřízený představený. Souhlas bezprostředně nadřízeného představeného je zásadní zejména s ohledem na dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a na provozní podmínky služebního úřadu.

K části druhé

K čl. 7

Vzhledem k tomu, že materie obsažená v člancích 6 až 10 služebního předpisu náměstka ministra

vnitřní pro státní službu č. 3/2019 ze dne 20. srpna 2019, k vytváření podmínek pro sladění rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem státní služby, je nově upravena v tomto služebním předpisu, dochází k uvedeným změnám služebního předpisu č. 3/2019.

K části třetí

K čl. 8

Stanoví se, že tento služební předpis nabývá účinnosti dnem 7. června 2021.